

บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ในการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด: กรณีศึกษาสำนักงานป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติดภาค 5

นารีรัตน์ ดวงสุข

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการปรมาณูแห่งชาติ

บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ในการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด : กรณีศึกษาสำนักงานป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติดภาค 5

นาริรัตน์ ดวงสุข

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554

บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ในการยึดทรัพย์สินค้ายาเสพติด : กรณีศึกษาสำนักงานป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติดภาค 5

นาริรัตน์ ดวงสุข

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

..... ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ไพลิน ภูจินาพันธุ์

..... กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. โกสมภ์ สายจันทร์

..... กรรมการ
นายณพดล รัฐสุภางค์

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....
รองศาสตราจารย์ ดร. โกสมภ์ สายจันทร์

5 กันยายน 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รศ.ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์ ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อ.ดร.ไพลิน ภูจินาพันธุ์ ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ และคุณนพดล รัฐสุภางค์ กรรมการ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้ความรู้ คำแนะนำและคำปรึกษาที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา อีกทั้งให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทุกๆ ด้านอย่างดียิ่ง รวมถึงการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณกรรมการการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าต่อการศึกษา พร้อมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้น อันส่งผลให้การค้นคว้าแบบอิสระนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ บริการประสานงานต่างๆ เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบคุณ คุณสำเริง ภูมิโคกรักษ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ คุณเกษณีย์ เทพปัญญา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ คุณพฤทธ์ ประพิน นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ คุณมานพ แสงโสทร นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ คุณอนุเทพ ธารณะ นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ และพนักงานเจ้าหน้าที่กลุ่มงานตรวจสอบทรัพย์สินคดีอาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5 ที่ให้ความรู้ คำแนะนำและคำปรึกษาที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา อีกทั้งให้ความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนทุกๆ ด้านอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณมงคล คุณสายทอง ดวงสุข บิดา มารดาอันเป็นที่รักยิ่ง เพื่อนนักศึกษาปริญญาโทรัฐศาสตร์ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง (ภาคพิเศษ) รุ่นที่ 20 ที่เป็นกำลังใจ และสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จนสำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี

ท้ายนี้ สำหรับข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

นารีรัตน์ ดวงสุข

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ในการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด :
กรณีศึกษาสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5

ผู้เขียน นางสาวนารีรัตน์ ดวงสุข

ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์

บทคัดย่อ

242870

งานวิจัยเรื่อง บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ในการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด : กรณีศึกษา สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5
มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด 2) ศึกษาประสิทธิภาพในการยึด
ทรัพย์สินคดียาเสพติด 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติด 4) ศึกษาแนวทางการ
พัฒนากระบวนการยึดทรัพย์สินคดียาเสพติดของเจ้าหน้าที่ ปปส.ภาค 5

จากผลการศึกษาพบว่า บทบาทของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปส.ภาค 5 ในการยึดทรัพย์สิน
คดียาเสพติด พบว่าบทบาทการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดมีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน
อื่นมากกว่ามีการดำเนินการเอง เพราะในบทบาทการตรวจสอบทรัพย์สิน มีหลายขั้นตอนมีความ
สลับซับซ้อน จึงต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงาน
ภายนอก พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดทุกขั้นตอนอย่างมี
ประสิทธิภาพ ซึ่งได้มีการทำงานด้านตรวจสอบทรัพย์สินมาเป็นระยะเวลาหลายปี และมีการ
ดำเนินการด้านคดียาเสพติดมากกว่า 200 คดีขึ้นไป ซึ่งผลการศึกษาพบว่าขั้นตอนที่มีความยากและ
สลับซับซ้อนมากที่สุดคือ การสรุปผลการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด (สำนวน)

ในการตรวจสอบทรัพย์สินปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ขั้นตอนของการสอบปากคำ
พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีทักษะมีการวิเคราะห์ประเด็นถาม-ตอบ ผู้ถูกตรวจสอบ และจากการ

สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นพบว่า การขอทราบข้อเท็จจริง พนักงานเจ้าหน้าที่ควรมีทักษะ มีความรอบรู้และช่างสังเกต มีทักษะในการสืบสวนประกอบการพิจารณา การสอบปากคำ พนักงานเจ้าหน้าที่ควรมีทักษะของการวิเคราะห์จับประเด็นคำถาม และคำตอบ การยึดและอายัด ทรัพย์สินคดีอาชญากรรม พนักงานเจ้าหน้าที่ควรมีการยึดหลักคุณธรรม และจริยธรรม การประเมิน ราคาทรัพย์สินควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อมาทำการประเมิน การตรวจพิสูจน์ ทรัพย์สิน ควรมีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะในการตรวจพิสูจน์ทรัพย์สินนั้น มีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนจึงไม่สามารถดำเนินการเองได้ การส่งมอบทรัพย์สิน เมื่อมีการรับ ทรัพย์สินดังกล่าวแล้วควรมีการส่งมอบทรัพย์สินทันที การสรุปผลการตรวจสอบทรัพย์สิน (สำนวน) เนื่องจากปริมาณคดีอาชญากรรมมีจำนวนมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำให้บางครั้งเกิดความล่าช้า ควรมีการเพิ่มอัตราพนักงานเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม การรายงานผลต่อ คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ควรมีการนำเสนอเฉพาะประเด็นที่สำคัญ การส่งสำนวนการ ตรวจสอบทรัพย์สิน พร้อมคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและคำสั่งให้ยึดหรือ อายัดทรัพย์สินต่อพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องให้ศาลสั่งริบทรัพย์สิน การแจ้งสิทธิ ควรให้ผู้มี หน้าที่แจ้งสิทธิได้ศึกษารายละเอียดของทรัพย์สินแต่ละชนิด และแจ้งสิทธิให้ตรงกับผู้ถือกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินนั้น และจะต้องแจ้งสิทธิกับเจ้าหน้าที่ของทรัพย์สินทุกครั้งก่อนที่ศาลจะนัดสืบพยาน เพื่อให้เจ้าของทรัพย์สินมาคัดค้านต่อศาล การประสานงานอัยการและเบิกความเป็นพยานศาลควร ประสานงานอัยการในรายละเอียดคดีก่อนเบิกความทุกครั้ง การขายทอดตลาด ควรมีความโปร่งใส ในการขายทอดตลาด ต้องยึดมั่นในผลประโยชน์สูงสุดของทางราชการ จะต้องเป็นไปตามระเบียบ และมีความยุติธรรม

Independent Study Title The Role of Narcotics Control Officials in Drug Asset Seizure:
A Case Study of Narcotics Control Office Region 5

Author Miss Nareerat Daeungsuk

Degree Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisor Associate Professor Dr. Kosum Saichan

Abstract

242870

This study on the role of narcotics control Officials in drug asset seizure, a case study of Narcotics Control Office Region 5 aimed to investigate 1) the drug asset seizure procedure, 2) the efficiency of the drug asset seizure, 3) the problems and obstacles during the drug asset seizure, and 4) the guidelines to development of the drug asset seizure procedure of the Narcotics Control Region 5 officials.

The result of the study has shown that the drug asset investigative procedure was coordinated with other agencies rather than managed by itself because the drug asset investigative procedure included complicated processes that need the cooperation of both internal and external agencies. The officials managed the drug asset investigative procedure efficiently due to several years of experience on the asset investigation and the management of more than 200 cases of narcotics litigation. The result has also shown that the most complicated procedure is the conclusion of the drug asset investigative results.

Concerning the problems and obstacles in asset investigating, it was found that the officials must have the question-answer analysis skills during the interrogative process. The officials should have the knowledge, observation skills and detective skills. During the interrogation, the officials should have analysis skills indicating question-answer issues. During the drug asset seizure, the officials should hold principles of integrity. During the asset value evaluation, the officials should have the particular skills for evaluating. The asset investigation

should be done in cooperation with relevant agencies because the asset investigation is a complicated process that they are unable to handle by themselves. During the asset transfer, the received asset must be transferred immediately. The asset investigative conclusion (the brief), is often delayed due to the fact that there are more narcotics litigations than officials. For that reason, the number of officials should be increased. The report for the asset investigation subcommittee must present the significant issues. The forward of the asset investigation's brief includes the decision of the asset investigation subcommittee and the demand for seizure or garnishment of the property. The right information must be provided to the officials who learned the particular asset details and also provided correctly to the asset owner. The right information must be provided to the asset officials before the court has made an appointment for questioning a witness, in order that the asset owner is able to reject the court. The coordination with the prosecutor and testimony of the witness should be dealt with by the prosecutor on the case processing. The auction must be processed obviously, adhering to the highest rules of government. The process must be managed fairly according to regulations.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ญ
อักษรย่อและสัญลักษณ์	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 หลักการบริหาร 14 ประการของ เฮนรี เฟโยล์ (Henri Fayol)	6
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับนิติธรรมและนิติรัฐ	9
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน	12
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล	16
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา	20
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	23

บทที่ 4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปส.ภาค 5 ในการยึดทรัพย์สินค้าเสพติด	25
4.2 บทบาทในการตรวจสอบทรัพย์สินค้าเสพติด (ยึดทรัพย์สิน) ของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปส.ภาค 5	28
4.3 ประสิทธิภาพในการตรวจสอบทรัพย์สินค้าเสพติด (ยึดทรัพย์) ของเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ปปส.ภาค 5	31
4.4 ปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบทรัพย์สินค้าเสพติด (ยึดทรัพย์สิน) ของเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ปปส.ภาค 5	35
4.5 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินค้าเสพติด (ยึดทรัพย์สิน) ภายใต้บทบาทของเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ปปส.ภาค 5 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	44

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา	53
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	54
5.3 ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	59
ประวัติผู้เขียน	72

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปส.ภาค 5 ที่ทำหน้าที่ ในการยึดทรัพย์สินค้าเสพติด	26
4.2 บทบาทการยึดทรัพย์สินค้าเสพติด สักส่วนดำเนินการเอง: ดำเนินการร่วมกับ หน่วยงานอื่น	28
4.3 ประสิทธิภาพในการตรวจสอบทรัพย์สินสินค้าเสพติด	31

อักษรย่อและสัญลักษณ์

สำนักงาน ป.ป.ส. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

สำนักงาน ปปส.ภาค 5 หมายถึง สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5

เลขาธิการ หมายถึง เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

อตส. หมายถึง อนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน

พ.ร.บ. 2534 หมายถึง พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

พ.ศ.2534